

Poster van tentoonstelling

Directeur André Koning van de Stichting Stelling Den Helder is er klaar voor. Hij hoopt op tienduizenden bezoekers in het gloednieuwe Helderse museum. FOTO OLAF KRAAK

Den Helder toont zijn Atlantikwal

WO II In Den Helder opent het Atlantikwall Centrum zijn deuren, een expositie over de stad en de Wadden tijdens de Duitse bezetting.

Gert Jan Rohmensen
DEN HELDER

Koortsachtig heeft een legertje vormgevers en bouwvakkers de afgelopen weken de laatste hand gelegd aan het gebouw en de tentoonstelling. Expositiestukken stonden vorige week nog her en der verspreid, zoals maquettes met schaalmodellen van de overgebleven Duitse bunkers langs de Nederlandse kust. Het was een flinke uitdaging, lacht André Koning, directeur

van de Stichting Stelling Den Helder, initiatiefnemer van het project.

Het Atlantikwall Centrum is gevestigd in een nog door de nazi's gebouwd marinecomplex in Huisduinen, bij Den Helder. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was het spergebied. Van het complex zijn nog een toegangspoort, een onderhoudswerkplaats voor kustdoelgeschut en een Administratiegebouw overgebleven. In de werkplaats zijn nu woningen.

Het Administratiegebouw, met markante zuilengalerij, werd tien jaar geleden ten dele door brand verwoest. Dit pand is een rijksmonument, vertelt Koning. "In Nederland zie je niet vaak dat wat door de Duitsers is gebouwd een rijksmonument is. Maar na de brand dachten we dat het misschien te veel eer zou zijn om het weer helemaal op te bouwen.

'Door de rijkswerf was Den Helder de vaakst gebombardeerde stad in Nederland'

Daarom hebben we besloten de ruïne de ruïne te laten, en er een soort 'doos' binnenin te bouwen waarin we nu de expositie hebben ingericht."

Op een lange wand is een tijdlijn te zien met foto's van de oorlogstijd. De andere is gewijd aan de Atlantikwall, het stelsel van Duitse verdedigingswerken dat zich over 5000 kilometer langs de Atlantische kust uitstrekte van het noorden van Noorwegen tot aan Spanje. De bijzonderste bunkers die er nog staan worden hier uitge-

licht. Verder is er veel aandacht voor de oorlogsjaren in Den Helder en op de Wadden.

"Den Helder heeft erg geleden onder de Duitsers. Dat ligt nog steeds gevoelig", zegt Koning. "Door de aanwezigheid van de rijkswerf was Den Helder de vaakst gebombardeerde stad in Nederland. In de vijf oorlogsjaren 177 bombardementen, een keer door de Duitsers in de meidagen van 1940, de overige door de geallieerden."

Hij wijst op een anderhalve meter hoge huls van een vliegtuigbom die deel uitmaakt van de expositie, en een granaatscherf. "Stel je voor dat die in je buurt ontploft, met al die gloeiende hete stukken ijzer die in het rond vliegen, vreselijk."

Het Atlantikwall Centrum wil de bezoekers over de oorlog laten nadenken vanuit beide perspectieven, zegt

Taco de Bie van Platvorm, het bureau dat de expositie heeft samengesteld. "We laten een speech van Hitler horen en leggen uit waarom zo veel mensen achter hem aanliepen. Aan de andere kant hebben we indrukwekkende interviews met negen oudere inwoners van Den Helder over hoe zij de oorlogsjaren hebben beleefd. Ook vertelt een Duitse architect over de bunkerbouw." Er zijn meer Atlantikwall-musea, onder meer in Hoek van Holland, Scheveningen en Noordwijk, dus concurrentie genoeg. "Daar ben ik niet zo bang voor, want op deze schaal is er nog niets in Nederland en Den Helder heeft een hele geschiedenis te vertellen", zegt Koning. "Het is spannend om te zien of het gaat lopen. We hopen dat de 40.000 bezoekers die nu al naar het Fort Kijkduin komen, ook hier komen kijken."